

## Nr 158.

Av herrar **Lovén** och **Höglund**, *angående förslagsanslaget för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare å tullstaten m. m.*

Undertecknade få härmed, sedan Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framlagt förslag beträffande tullverkets utgiftsstaten för budgetåret 1926—1927, anföra följande.

I sitt till Kungl. Maj:t ingivna förslag rörande nämnda stater har generaltullstyrelsen hemställt, att det å tullstaten upptagna förslagsanslaget *till avlöning åt vissa icke-ordinarie befattningshavare, arvoden åt extra befattningshavare samt gratifikationer* måtte å 1926—1927 års stat upptagas med ett belopp av 2,300,000 kronor, vilket innebär en förhöjning av anslagets nuvarande storlek med 300,000 kronor. Såsom skäl för den begärda förhöjningen av anslaget har generaltullstyrelsen anfört bland annat att man med största sannolikhet kan räkna med att den nuvarande anslagsposten måste överskridas samt att en förbättring i den icke-ordinarie personalens tjänsteställnings- och avlöningsförhållanden är av omständigheterna påkallad. En sådan förbättring kan enligt generaltullstyrelsen icke äga rum med anslagspostens nuvarande belopp.

Departementschefen har med hänvisning bland annat till sina uttalanden i statsrådsprotokoll av den 13 mars 1925 funnit sig icke kunna biträda förslag om anslagspostens höjning utöver nuvarande storlek, varför anslaget i kungl. propositionen är upptaget till lika belopp eller 2,000,000 kronor.

Det förefaller oss, att den snäva begränsningen av ifrågavarande anslagspost icke är med hänsyn till vidkommande tullpersonals rättmätiga intressen och rimliga krav fullt berättigad. Erfarenheterna under innevarande budgetår torde tydligt nog hava givit vid handen att det är snart sagt omöjligt att ens med nuvarande avlöningsförhållanden kunna upprätthålla en effektiv tullbevakning utan att anslaget överskrides, mycket mindre då bereda personalen den förbättring i anställnings- och avlöningsförhållanden, som av vidkommande myndigheter erkännes vara av omständigheterna påkallad.

I sitt förslag rörande innevarande års stater anförde generaltullstyrelsen i denna fråga bland annat följande.

»I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 november 1922 angående avlöningen åt icke-ordinarie personal vid tullverket framhöll styrelsen, att för fullgörande av de arbetsuppgifter, för vilka den ordinarie personalen icke vore tillräcklig, ävensom för vinnande av en tillfredsställande rekrytering av den ordinarie tull- och kustbevakningspersonalen i manskapsgrad krävdes anställande

icke blott av extra ordinarie tullvakter och extra ordinarie kustbevakningsbiträden utan även av extra ordinarie tillsyningsmän och extra ordinarie kustvakter. Om styrelsen det oaktat ansåge sig då icke böra för den närmaste framtiden ifrågasätta anställande av extra ordinarie tillsyningsmän och extra ordinarie kustvakter, föranleddes detta av hänsyn till nödvändigheten att under rådande förhållanden den strängaste sparsamhet bleve iakttagen.

Sedermera anförde styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 maj 1923 angående rätt att hava anställda extra ordinarie befattningshavare i tullverket till visst angivet antal, hurusom bevakningstjänst i allt större omfattning måst anförtros åt extra personal. Sedan dess har ytterligare ett betydande antal sådan personal måst anställas.

Givet är, att det intresse, som det allmänna äger i att hava en pålitlig och, såvitt möjligt, effektiv tullbevakning, betänkligt äventyras, om för den ansvarsfulla bevakningstjänsten i allt för stor utsträckning användes personal, vilken är så löst anställd och så lågt avlönad som den nuvarande extra bevakningspersonalen. Arbetet med smugglingens bekämpande är också förenat med personliga risker, vilka en person i den extra befattningshavarens osäkra ställning kan tänkas möta med mindre styrka än tjänstens behöriga tillgodoseende kräver. Behövligheten av en fastare och bättre avlönad ställning för den icke-ordinarie bevakningspersonal, varav under alla förhållanden för lång tid framåt lär komma att föreligga ett konstant behov, synes därför påtaglig.

Såsom en ur statsverkets synpunkt behövlig och ur personalens synpunkt billig och rättvis förbättring i den icke-ordinarie bevakningspersonalens vid lokaltullförvaltningen och kustbevakningens ställning anser sig styrelsen sålunda böra föreslå, dels att antalet extra ordinarie befattningshavare utökas över det för närvarande förefintliga, åtminstone i sådan utsträckning, att något mer än hälften av hela det enligt vad nyss är sagt i medeltal erforderliga antalet icke-ordinarie befattningshavare kommer att uppföras såsom extra ordinarie tjänstemän, dels att samtliga extra ordinarie befattningshavare hänföras till andra lönegraden såsom extra ordinarie tillsyningsmän, respektive extra ordinarie kustvakter, i stället för, såsom nu är förhållandet, till första lönegraden såsom respektive extra ordinarie tullvakter och extra ordinarie kustbevakningsbiträden. De icke-ordinarie befattningshavare, som alltjämt till betydande omfattning ehuru till skiftande antal en längre tid framåt torde komma att visa sig erforderliga utöver extra ordinarie tillsyningsmän och extra ordinarie kustvakter, synas skäligen fortfarande böra bibehållas såsom extra befattningshavare och hänföras till första lönegraden. Anställande av extra ordinarie befattningshavare jämväl i lägsta lönegraden och av extra befattningshavare i andra lönegraden anser styrelsen böra undvikas, enär en så vidlyftig differentiering av den icke-ordinarie personalen icke torde vara behövlig och dessutom komme att medföra avsevärda besvärligheter av organisatorisk art.

På grund av vad nu anförts anser styrelsen, att, i stället för det nuvarande antalet extra ordinarie tullvakter, eller 178, bör anställas ett antal av 300 extra ordinarie tillsyningsmän och, i stället för det nuvarande antalet extra ordinarie kustbevakningsbiträden, eller 37, ett antal av 140 extra ordinarie kustvakter samt att återstoden av det, enligt vad ovan sagts, i medeltal erforderliga antalet icke-ordinarie befattningshavare, sålunda omkring 260 personer vid lokaltullförvaltningen och omkring 120 personer vid kustbevakningen, fortfarande böra hava anställning såsom respektive extra tullvakter och extra kustbevakningsbiträden.

Den för gränsbevakningen erforderliga icke-ordinarie personalen, extra ordinarie gränsuppsyningsmän och extra gränsuppsyningsmän, har hitintills varit hänförd till tredje lönegraden och någon förändring härutinnan synes icke böra ske. I fråga om denna personal anser styrelsen sig böra räkna med ett antal av 25, därav 20 extra ordinarie gränsuppsyningsmän. För närvarande utgör antalet sådana befattningshavare 19.»

Tullverkets tjänstgöringskommission anför i skrivelse till generaltullstyrelsen av den 4 mars 1924 rörande samma sak följande.

»Vad slutligen angår de i bevakningstjänst använda icke-ordinarie befattningshavarnas placering i 1:a eller 2:a lönegraden tillåter sig kommissionen erinra om att densamma, på sätt framgår av ordalagen i det preliminära förslaget av den 14 oktober 1922 rörande antalet befattningshavare i 1—13 lönegraden, utgått från att behövligen extrapersonal för bevakningsgöromål skulle placeras i tillsyningsmans- eller tullvaktsggraden. Då kommissionens motivering för upptagande i nämnda förslag av 111 ordinarie tullvaktstjänster innebär, att denna siffra avsetts i huvudsak svara mot den totala mängden av de minst kvalificerade bevakningsgöromålen, vilka kommissionen sökt utskilja från bevakningens hela arbetsområde, lärer härav bliva en följd, att den icke-ordinarie bevakningspersonalen åtminstone i väsentlig utsträckning kommit att utföra sådant arbete, som, enligt den av kommissionen i nämnda förslag förutsatta planen för arbetsfördelningen, skall åligga tillsyningsmän.»

Departementschefen har slutligen i förutnämnda statsrådsprotokoll av den 13 mars 1925 ansett kravet på en förbättrad ställning för den icke-ordinarie bevakningspersonalen icke helt kunna tillbakavisas.

Man må ej förundra sig över om ifrågavarande icke-ordinarie befattningshavare, vilka av myndigheterna fått sina krav på en förbättrad ställning erkända men ej tillgodosedda, börja misströsta på statsmakternas goda vilja att förhjälpa dem till en i förhållande till tjänstens ansvar och vikt mera rättvist avvägd ställning. Det kan knappast vara förenligt med god omtanke, att så åsidosätta den personals intressen, på vars nit och lojalitet särskilt i dessa tider så stora krav ställas.

På det att åtminstone i någon mån en förbättring i den icke-ordinarie bevakningspersonalens tjänsteställnings- och avlöningsförhållanden under

budgetåret 1926—1927 må kunna komma till stånd få vi härmed hemställa,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag ville enligt generaltullstyrelsens hemställan upptaga det å tullstaten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. avsedda förslagsanslag med 2,300,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1926.

*Carl Lovén.*

*C. W. O. Höglund.*